howabo

samen werken aan een waterveilige regio

Algemeen Bestuur (beeldvormende bespreking) | 14 oktober 2026

Hoogwateraanpak Brabant Oost

- Waar staan we en wat vragen we van u?
- Waar zegt u precies “ja” tegen?
- Wie is waarvan?
- Wat kost het en wanneer besluit u over geld?
- Hoe houden we het programma op koers?
- Hoe organiseren we de samenwerking?
- Hoe houdt u grip?

“Komende planperiode gaan we samen met Waterschap Aa en Maas, gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat knelpunten analyseren en verkennen met welke maatregelen ‘s-Hertogenbosch droge voeten kan houden. Dit doen we binnen de zogenaamde ‘Howabo’ aanpak”

howabo

Van intentie tot ontwerp prograr

Kwartiermakers- en ontwikkelfase (verkenning)

2022 Intentieverklaring

2025 Samenwerkingsovereenkomst

2026 Ontwerp programma Howabo

- Online raadpleging (PWE)
- Maatschappelijke organisaties / gebiedspartners
- Inloopbijeenkomsten en ter-inzage-legging
- Advies commissie voor de milieueffectrapportage

Van ontwerp naar definitief prog

Bestuurlijke verankering

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd het programma HOWABO vast te stellen.
Daarmee stelt het AB het bestuurlijke kader vast voor:

- De waterveiligheidsopgave en het doelbereik 2035/2050;
- De strategie voor het watersysteem en de samenhang tussen de maatregelen;
- De fasering en prioritering richting 2035 en 2050;
- Een adaptieve aanpak.

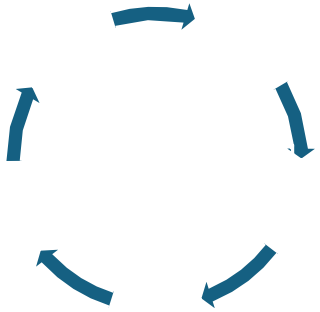
Een kader en koers

Geen uitvoeringsblauwdruk

Nu wel (kader en koers)	*Nu nog niet (uitvoeringspraktijk)*
Opgave & doelbereik 2035/2050	Exacte projectresultaat per maatregel
Systeemstrategie en samenhang maatregelen	Definitieve locatie/inrichting
Fasering en prioritering	Planningen, voorbereidings- en uitvoeringskredieten
Adaptieve programmaanpak	De definitieve uitvoering van maatregelen

Bestuurlijke verantwoordelijkhei

Blijft waar zij hoort:

AB De Dommel + AB Aa en Maas

vaststelling programma

↓

Dagelijkse besturen

besturing binnen de vastgestelde kaders

↓

HOWABO-programmamanagement

samenhang – doelbereik – risico's – tijd – geld

↓

Uitvoeringsprojecten

uitwerken en realiseren maatregelen

Programmasturing organiseert de uitvoering

howabo

Een raming is nog geen krediet

Programmaraming

Wat verwachten we dat de totale opgave kost?
Prijspeil 2025:

- 2026 – 2035: € 345 miljoen
- Totaal: €485 (mediaan) tot €622 miljoen

Begroting en meerjarenraming

Welke financiële ruimte reserveren we wanneer? (€350 miljoen als startkapitaal)

Krediet en uitvoeringsbesluit

Wanneer mag daadwerkelijk worden uitgegeven?

Met het vaststelling van HOWABO wordt niet in één keer de totale geraamde investering beschikbaar gesteld.

howabo

Strategie voor co-financiering

1. Regionaal bod uitbrengen aan het Rijk
2. Voorbereiden op opportuniteiten
3. Combimeren en gebiedsarrangementen
4. Concrete projecten indienen voor subsidies
5. Overstromingsrisico's anders verdelen

Bouwkostenstijging?

Een jaarlijkse indexering voor de verwachte bouwkostenstijging? CBS: Afgelopen 15 jaar bedroeg deze 3,4% per jaar.

Opslag voor onzekerheid?

Wat leren we hierover van eerder gerealiseerde omvangrijke en complexe infra-projecten?

Bovenstrooms vasthouden?

Nu nog niet te ramen.

Omgaan met onzekerheden

howabo

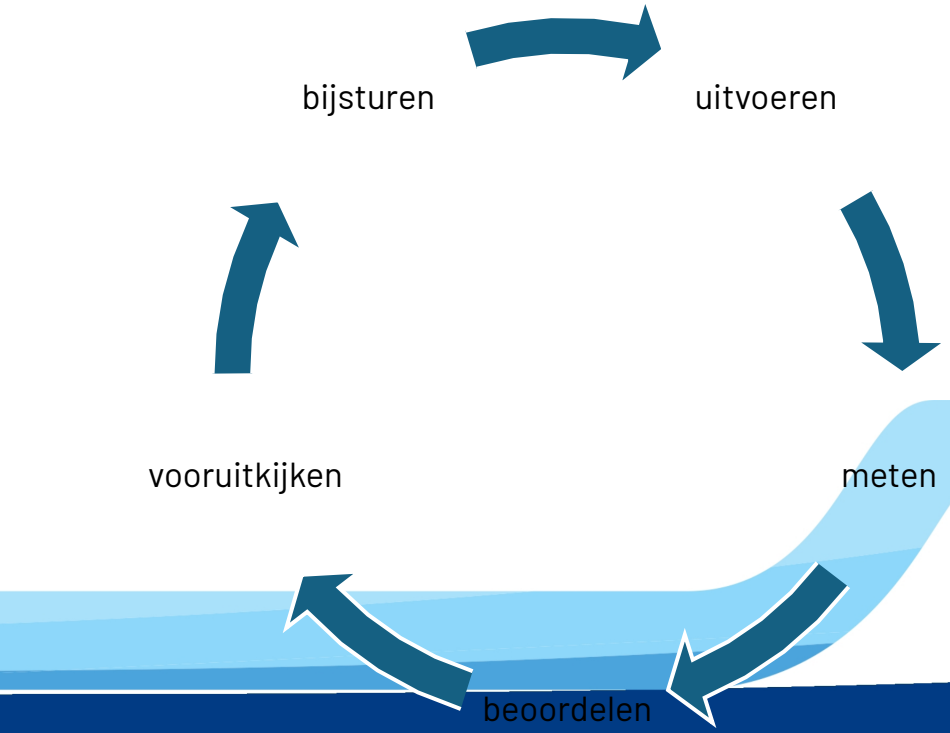

Een programma tot 2050 kent onzekerheden

- Klimaatontwikkeling
- Effectiviteit maatregelen
- Natuur & juridische haalbaarheid
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Kosten & uitvoerbaarheid

howabo

Monitoren, vooruitkijken en bijst

We volgen in ieder geval:

doelbereik – effectiviteit – planning – financiën – risico's – leefomgeving – externe ontwikkelingen

howabo

Uitvoeringsovereen komst regelt het ‘hoe’

De uitvoeringsovereenkomst staat onder het vastgestelde programmakader en verandert bevoegdheden van het Algemeen Bestuur niet.

Programma HOWABO

Wat willen we bereiken en binnen welke kaders?

Uitvoeringsovereenkomst

Hoe organiseren partijen de uitvoering?

- Opdrachtgeverschap
- Governance
- Taakverdeling
- Planning
- Financiering
- Risicoallocatie
- Beheer
- Verantwoording.

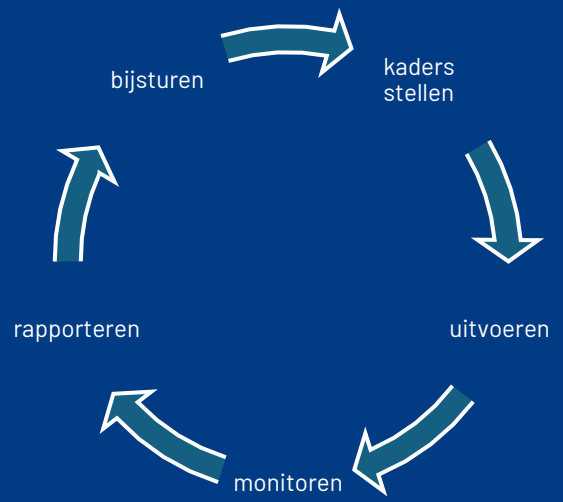
howabo

Vaststellen is niet loslaten

Richting geven waar het moet

Ruimte voor uitvoering waar dat kan

Terug naar het bestuur waar dat hoort

WAT MAG U VERWACHTEN

Periodiek inzicht in:

- doelbereik
- voortgang
- financiën
- belangrijke onzekerheden (risico's)

Opnieuw bestuurlijke besluitvorming wanneer:

- Kaders worden geraakt
- doelbereik wordt geraakt
- financiële bevoegdheden worden geraakt
- wezenlijke systeemkeuzes worden geraakt

howabo